

Aa Bestuur van de MRA
Van Arthur van Dijk
Onderwerp Aanpak netcongestie
Datum 20 maart 2026

Inleiding

Op 16 januari heeft het MRA Bestuur de opdracht gegeven om een 'aanvalsplan netcongestie MRA' te maken, in samenwerking met de organisaties die momenteel de regie voeren op dit dossier. Hiertoe heeft de MRA directie de samenwerking opgezocht met vertegenwoordigers van beide provincies, de energieregio's, de gemeente Amsterdam en Alliander.

In de voorbereiding gaven de betrokken vertegenwoordigers aan dat er ontzettend veel acties plaatsvinden als het gaat om de aanpak van netcongestie en zij uitten hun twijfels over de meerwaarde van een aanvalsplan netcongestie vanuit de MRA, naast de lopende inspanningen en maatregelen. Daarom is er nu voor gekozen een overzicht op te stellen van de huidige stand van zaken rond het thema netcongestie. Op basis van dit document kan het MRA Bestuur bij de bespreking bepalen welke opdracht en eventuele vervolgacties zij op dit thema wil formuleren.

Gesprekspunten

Bij de bespreking van dit agendapunt zijn Jorrit Hoekstra (adviseur energie netcongestie Provincie Flevoland), Odile Ras (Energie regio Noord-Holland) en Laurette van Halen (Alliander) uitgenodigd.

1. Geeft bijgevoegde inventarisatie wat u betreft een herkenbaar beeld van de stand van zaken rond netcongestie?
2. Waar ziet het MRA Bestuur mogelijkheden voor acties vanuit de regio die nog extra aandacht en inzet vereisen waar het gaat om de aanpak van netcongestie?
3. Waar ziet het Bestuur de rol en meerwaarde van de MRA op het dossier netcongestie?
4. Welke rol ziet het Bestuur voor zichzelf op dit dossier?

Ad 1 en 2: Inventarisatie en mogelijkheden voor aanvullende regionale acties

Naar aanleiding van de op 16 januari jl. geformuleerde vraag van het Bestuur is zoals gezegd bijgevoegd overzicht opgesteld. Dit is gebeurd in samenwerking met vertegenwoordigers van provincies, Energieregio's, Amsterdam en Alliander. Het overzicht brengt in beeld:

- Wat de meest recente ontwikkelingen zijn rond dit thema
- Welke gevolgen dit heeft en gaat hebben voor onze regio

- Hoe er vanuit de regio wordt gewerkt aan het beperken van netcongestie en waar we daarbij tegenaan lopen
- Wat wij als regio nodig hebben van Den Haag
- Dat wij in onze regio het gesprek zullen moeten voeren over het omgaan met de gevolgen van netcongestie.

Het overzicht laat zien dat:

- netcongestie nu en in de toekomst de realisatie van onze ambities op allerlei terreinen in de weg staat en gaat staan
- dit besef in onze regio inmiddels breed wordt gezien en dat er op allerlei tafels met ministeries en netbeheerders wordt gewerkt aan oplossingen voor de korte en lange termijn
- er vanuit onze regio op allerlei manieren gesprekken worden gevoerd met, en gelobbyd bij, het Rijk om de mogelijkheden die wij als regio zien te kunnen realiseren
- het nieuwe kabinet in het Regeerakkoord de aanpak van netcongestie benoemt als hoogste prioriteit en o.a. een Crisiswet Netcongestie aankondigt
- het onlangs door KGG, Netbeheer Nederland en werkgeversorganisaties, gepresenteerde Aansluitoffensief, in beginsel extra mogelijkheden gaat bieden voor onze regio om aanvullende acties uit te voeren, bijv. door op een andere manier om te gaan met risico's
- de mogelijkheden om het bestaande net intensiever te benutten – zeker in Noord Holland Zuid – inmiddels behoorlijk zijn uitgeput en dat we als regio ook nadrukkelijker moeten gaan nadenken over hoe we ons gaan aanpassen aan de situatie.

Ad 3: Rol en meerwaarde van de MRA op het dossier netcongestie

Het is evident dat een dossier als netcongestie raakt aan alle hoofdthema's waar de MRA op samenwerkt. Tegelijkertijd moet worden gezegd dat de MRA het onderwerp 'energie' (en dus ook netcongestie) niet tot apart thema van haar inzet heeft gemaakt, omdat hier aparte bestuurlijke samenwerkingsverbanden voor bestaan en dubbele sturing in de MRA samenwerking zoveel mogelijk wordt vermeden.

Dat betekent niet dat de MRA geen nuttige rol kan spelen op het dossier netcongestie. Daarbij kan worden gedacht aan inzet die er op is gericht om:

- de urgentie en implicaties van netcongestie ook bij mensen die werken aan andere thema's (bouwen/wonen, economie, ruimte) te vergroten. Zo wordt het onderwerp in maart geagendeerd in het BO Bouwen en Wonen;
- (ook) MRA-tafels te gebruiken om gemeenten te stimuleren om een impactanalyse netcongestie te maken en locaties beschikbaar te stellen voor netuitbreidingen;
- het met o.a. de provincies nader uitwerken van een inzet op een thema als energieplanologie (om aldus vraag en aanbod van energie meer aan elkaar te

koppelen en daarmee de noodzaak van het transport van energie in de toekomst te beperken).

- netbewuste nieuwbouw en gebiedsontwikkeling als standaard werkwijze binnen de MRA uit te dragen.
- op MRA-tafels de noodzaak van adaptief gedrag te agenderen: Hoe zorgen we ervoor dat andere beleidsdoelstellingen waar energie voor nodig is zich aanpassen aan het tekort? Hoe zorgen we dat we voorbereid zijn als er ten gevolge van de aanpak van netcongestie meer kans op stroomuitval ontstaat?

Ad 4: Rol van het Bestuur op het dossier netcongestie

Gezien het feit dat netcongestie alle MRA-ambities raakt, past het bij de rol van het MRA-Bestuur als 'toezichthouder' om op hoofdlijnen **overzicht te houden** over dit vraagstuk en de implicaties daarvan voor onze agenda.

1. Daarnaast zien we drie mogelijke rollen voor het bestuur: In lijn met de ambtelijke en bestuurlijke inzet die plaatsvindt vanuit de gremia en bestuurders die zich inhoudelijk hard maken voor het aanpakken van netcongestie, kunnen leden van het Bestuur voor de lobby **partijen bij elkaar krijgen en extra lobbykracht bieden** richting Rijkspartners.
2. Gegeven de impact van netcongestie op alle hoofdthema's waarop de MRA samenwerkt, kunnen de leden van het MRA bestuur helpen om – in afstemming met de bestaande bestuurlijke samenwerkingsverbanden voor netcongestie – netcongestie te **agenderen in de MRA platforms en portefeuillehouders-**overleggen. Dat kan helpen om meer integraal, vanuit verschillende dossiers, actie te bewerkstelligen als mede-overheden en samen met onze MRA-partners.
3. Het MRA bestuur zou parallel aan de aanpak van netcongestie een rol kunnen innemen bij het **op gang brengen van het gesprek** binnen onze regio **over ons aanpassen**: omgaan met het feit dat we komende jaren met energieschaarste en -congestie zullen moeten dealen. Die omslag in denken moeten we noodgedwongen gaan maken en dat vergt bestuurlijk leiderschap. Het betekent immers voor gemeenten en provincies **prioriteren** in lokale en regionale ambities.